

2011-04-14

Dnr 43-2010:5173

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Kristinelundskolan
i Östhammars kommun

2011-04-14

Östhammars kommun

Box 66

742 21 Östhammar

Rektorn vid Kristinelundskolan

Kyrkogatan 30

742 31 Östhammar

Tillsyn i Kristinelundskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Kristinelundskolan och Östhammars kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen av Kristinelundskolan visar att skolan har ett antal brist- och utvecklingsområden att arbeta med. Ett sådant område är skolans måluppfyllelse och resultat. I Kristinelundskolan uppnår alla elever målen för årskurs 5 i alla ämnen utom i engelska, matematik och svenska läsåret 2009/10. I engelska, matematik och svenska finns det enstaka elever som inte når målen. Skolan behöver fortsätta sitt arbete med att förbättra måluppfyllelsen.

Vidare behöver rektorn se till att lärarnas arbete med de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen förbättras så att elever och deras vårdnadshavare får tydligare information om elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Skolan behöver även fortsätta sitt arbete med att utveckla åtgärdsprogrammen.

Såväl arbetet med att erbjuda undervisning i svenska som andraspråk som modersmålsundervisning är också utvecklingsområden för skolan och behöver förbättras.

Kristinelundskolan har blivit godkänd som en "Grön Flagg"-skola vilket innebär att skolan deltar i ett internationellt nätverk för att främja arbete med miljö och hållbar utveckling. Överlag upplever eleverna Kristinelundskolan som en trygg skola där man får den studiero man behöver för att utvecklas.

Skolinspektionen har i tillsynen av Kristinelundskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Kristinelundskolan ser inte till att alla elever når kunskapsmålen i alla ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- All pedagogisk personal i Kristinelundskolan har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3-4 § 1985 års skollag).
- Rektorn ser inte till att lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller författningarnas krav när det gäller de individuella utvecklingsplanerna (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg).
- Rektorn ser inte till att all personal i skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Rektorn ser inte till att det i skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling som dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som uppfyller kraven på en sådan plan (14 a kap. 8 § 1985 års skollag, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).

- Rektorn ser inte till att undervisning i svenska som andraspråk ges till alla elever som har behov av det (2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 9-10 §§ grundskoleförordningen).
- De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid författningarnas krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte alla elever studie- och yrkesvägledning i tillräcklig utsträckning (Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2.

Rektorn och Östhammars kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast fyra månader från den dag beslutet för Östhammars kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Östhammars kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Josefine Dahlqvist deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartmann

Enhetschef

Partow Khademi

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Kristinelundskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östhammars kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Kristinelundskolan den 23-24 februari 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Kristinelundskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Kristinelundskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever i Kristinelundskolan.

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	21
Grundskola	116

Källa: Skolans egna uppgifter, februari 2011.

Kristinelundskolan är en grundskola och omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan har även ett fritidshem. Skolan ligger i centrala Östhammar.

Skolan leds av en rektor och är organiserad i tre arbetslag: F-3, 4-6 och fritidshemmet. För varje arbetslag finns en arbetslagsledare. Arbetslagsledarna bildar tillsammans med rektorn en utvecklingsgrupp som träffas en gång i månaden.

Tillsynsprotokoll för Kristinelundskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Kristinelundskolan ser inte till att alla elever når kunskapsmålen i alla ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Kristinelundskolans egen sammanställning över elevernas resultat i de nationella ämnesproven visar att det finns enstaka elever i årskurs 3 som inte uppnår kravnivåerna i matematik och svenska. Totalt uppnådde 80 procent av eleverna kravnivån i svenska och 92 procent i matematik. Detta framgår av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/2010.

Även för elever i årskurs 5 visar skolans statistik för läsåret 2009/2010 att det finns enstaka elever som inte uppnår kunskapsmålen i engelska, matematik och svenska. Avseende de nationella ämnesproven visar skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/2010 att det finns enstaka elever som inte nått kravnivån på alla delar av ämnesproven. I engelska uppnådde 86 procent av eleverna kravnivåerna på alla delar av ämnesproven, i matematik uppnådde 95 procent kravnivåerna och i svenska uppnådde 90 procent kravnivåerna. Jämfört med skolans resultat för läsåret 2008/2009 har skolan förbättrat sitt resultat. Eftersom skolan är liten får enstaka elevers resultat stort genomslag i statistiken. Kristinelundskolan behöver trots förbättrade resultat fortsätta att arbeta för att alla elever minst ska nå målen i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

All pedagogisk personal i Kristinelundskolan har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3-4 §§ 1985 års skollag

Motivering:

I Kristinelundskolan använder man sig av ett klasslärarsystem som medför att samma lärare undervisar eleverna i den egna klassen i de flesta ämnen. Detta innebär att det finns lärare som undervisar i ämnen som de inte har utbildning för. I exempelvis engelska och svenska som andraspråk bedrivs undervisning av lärare som saknar utbildning i dessa ämnen. Rektorn behöver se till att undervisningen organiseras så att lärarna har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller författningarnas krav, när det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen
Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin i Kristinelundskolan. I Kristinelundskolan ger lärarna eleven och elevens vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen via elevens individuella utvecklingsplan. Dokumentet innehåller både skriftliga omdömen och en framåtsyftande planering.

De exempel på individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet. Tillsynen visar att de individuella utvecklingsplanerna saknar en tydlig koppling till de nationella målen i varje ämne. Vidare behöver skolans insatser för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna förtydligas. Fokus ligger oftast på elevens egna insatser. De individuella utvecklingsplanerna utgår heller inte alltid från elevens förmågor, intressen och starka sidor, utan istället beskrivs vad eleven ska göra och det görs inte alltid på ett lämpligt sätt, bland annat innehåller vissa individuella utvecklingsplaner beskrivningar av eleverna som kan upplevas som kränkande.

Även de skriftliga omdömena är av varierande kvalitet. Eleverna får skriftliga omdömen i ämnesblocken samhällsorienterande- och naturorienterande ämnen och inte i varje ämne som hör till respektive ämnesblock. Från och med årskurs 5 ska eleverna ges skriftliga omdömen i respektive ämne.

De skriftliga omdömena innehåller även till stor del beskrivningar av elevens personliga egenskaper istället för beskrivningar av elevens kunskapsutveckling. Exempelvis står i kommentarerna att eleven är *"positiv till arbetet"* eller *"intresserad"*. I ett annat skriftligt omdöme står *"Du har både talang och förmåga för att göra ett bra jobb. Tyvärr är ditt intresse för ämnet inte tillräckligt för att visa detta på ett tydligt sätt"*.

Arbetet med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen behöver förbättras. Skolinspektionen noterar att även under Skolverkets utbildningsinspektion 2008 fanns det brister inom detta område.

Huvudområde: Skolans Lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn ser inte till att all personal i skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

I intervjuer och samtal med elever framkommer att det finns enstaka personal i skolan som ibland använder nedsättande kommentarer och ett olämpligt språkbruk gentemot eleverna. Dessa elever upplever kommentarerna som kränkande. I intervju med rektorn framkommer att rektorn är medveten om detta och att rektorn har försökt att ta itu med det genom att prata med den aktuella personalen och eleverna vid varje uppkommet fall men att dessa försök inte varit tillräckliga. Vidare anger rektorn att en del värdegrundsarbete också kvarstår vad gäller elevernas ansvar att respektera vuxna i skolan och bemöta dem med respekt.

Skolinspektionen vill poängtera att det är rektorns ansvar att ingen utsetts för kränkningar.

Bedömning:

Rektorn ser inte till att det i skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling som dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som uppfyller kraven på en sådan plan.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Kristinelundskolan har en gemensam plan mot kränkande behandling för förskoleklass, grundskola och fritidshem benämnd likabehandlingsplan. Planen saknar en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts. Planen saknar också rutiner för åtgärder när kränkningar eller diskriminering uppkommit samt rutiner avseende vuxen-elevperspektivet.

Skolinspektionen konstaterar också att Skolverkets inspektion 2008 visade att det fanns brister i skolans dåvarande likabehandlingsplan och att denna brist skulle åtgärdas.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Rektorn ser inte till att undervisning i svenska som andraspråk ges till alla elever som har behov av det.

Författningsstöd:

2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

I intervju med rektorn och i intervju och samtal med lärare framkommer att det i Kristinelundskolan finns elever som läser ämnet svenska som andraspråk en timme i veckan. De resterande timmarna under veckan läser dessa elever svenska enligt kursplanen för ämnet svenska tillsammans med sin klass. Vidare framkommer i intervju med rektorn att svenska som andraspråk används som en form av särskilt stöd och att dessa elever inte får undervisning i svenska som andraspråk vilket de har rätt till. Undervisning i svenska som andraspråk organiseras på kommunnivå och ansvaret för organisering av detta ligger hos en annan rektor i kommunen.

Ämnet svenska som andraspråk ska anordnas för de elever med annat modersmål än svenska som behöver det och då istället för undervisningen i svenska. Elever har alltså rätt att få all sin svenskundervisning i svenska som andraspråk. Skolinspektionen vill i detta sammanhang understryka att svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan.

I Skolverkets utbildningsinspektion 2008 uppgav rektorn att kommunens rutiner kring anordning av undervisningen i svenska som andraspråk var oklara såväl i skolan som i kommunen. Skolinspektionen konstaterar att problematiken kring undervisningen i svenska som andraspråk i skolan kvarstår. Rektorn och kommunen behöver se till att undervisningen i svenska som andraspråk ges till alla elever som har behov av det i enlighet med författningarna.

Bedömning:

Skolan erbjuder inte eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 9-10 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

I Kristinelundskolan finns elever med annat modersmål än svenska. Lärarna lämnar en ansökningsblankett till eleverna och deras vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet där lärarna även berättar om modersmålsundervisningen. Rektorn uppger att hon har skickat in ansökningar till modersmålsansvarig i kommunen från de elever som finns i skolan med annat modersmål än svenska och som önskar modersmålsundervisning. De flesta av dessa ansökningar skickades redan till kommunen höstterminen 2010. Enligt rektorn har hon därefter inte tagit reda på om det i kommunen finns flera elever som talar samma modersmål. Rektorn saknar därmed underlag för att fatta beslut om modersmålsundervisning ska anordnas. Rektorn och kommunen behöver se till att modersmålsundervisning erbjuds i enlighet med författningarna.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av några av de åtgärdsprogram som har upprättats i Kristinelundskolan och kan konstatera att beskrivningen av elevens behov behöver förtydligas. I en del av de uppföljningar på åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår inte heller hur eleven har utvecklats i sitt arbete på ett tydligt sätt. Trots detta är åtgärder i programmen detsamma som tidigare. I intervju med rektorn och lärare framkommer att arbetet med åtgärdsprogrammen är ett känt utvecklingsområde.

Huvudområde: Studie- och yrkesvägledning**Bedömning:**

Skolan erbjuder inte alla elever studie- och yrkesvägledning i tillräcklig utsträckning.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden

Motivering:

Kristinelundskolan saknar en studie- och yrkesvägledare. Eleverna får istället information av sina lärare. När det gäller undervisning i moderna språk i Kristinelundskolan så får eleverna undervisning via Frösåkersskolan i Östhammar. Varje vårtermin kommer Frösåkersskolans lärare i moderna språk till Kristinelundskolan och informerar eleverna i årskurs 5 om de olika språkvalen. Dock får inte dessa elever information om vilka möjligheter inför framtida yrkesliv och studier språkvalet innebär som exempelvis chansen till extra meritpoäng vid ansökan till högre studier. I intervju och samtal med lärare framkommer att eleverna inte heller informeras om att svenska och engelska är ett språkval och inte ett särskilt stöd i ämnena. Eleverna får således inte tillräcklig vägledning inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen.